

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca

Stoji za
celo leto 3 gld. —
pol leta 1 „ 60
četrti „ — „ 80
(Posamezne štev.
15 kr.)

Oznanila,
ikrat natisnena,
od vrste 15 kr.

Naročnina,
vmanila in reklamejsi
pošiljajo se
upravnistvu
v Maribor.

Odprište reklama-
cije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
uredništvu
v Maribor,
Reisenstrasse 8.

Pismom,
na katera se želi
odgovor,
naj se pridene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se ne oziramo.

Ne frankovana pisma
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
osebo poslani knjige
se ne vračajo.

Cesarjeva zahvala.

Krajni odbor V. skupščine „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Mariboru prejel je sledeči razglas:

Štev. 127.

„Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo izvolilo je izreči slovenskemu učiteljstvu, zbranim dne 17. avgusta t. l. v Mariboru, za brzojavnim potom izraženo zvestobo in udanost Svojo Najvišjo zahvalo.

O tem Vas obveščam vsled razpisa c. in kr. kabinetne pisarne z dne 20. t. m. št. 204 corr. in oziroma ukaza c. kr. namestniškega prezidija v Gradci z dne 23. t. m. št. 2793 praes. v svrhu daljnjega razglasenja.

Maribor, 24. avgusta 1893.

C. kr. okrajni glavar:
Kankowsky s. r.“

Peta skupščina

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“
v Mariboru.

(Dalje.)

Prebere se nasvet goriškega učiteljskega društva tičoč se zvišanja letnine. Pri tej točki vnela se je precej živahna debata, katere so se udeležili gospodje Judnič, Luznar, Praprotnik, Dimnik in Nerat, končno pa se je sklenilo, da plača vsako društvo, ki je ud „Zaveze“ za vsakega svojega pravega člana 20 kr., za podpornega člana pa po 10 kr. na leto; le „Pedagogičsko društvo“ in „Slovensko učiteljsko društvo“ ostaneta pri starih doneskih, ker štejete mnogo članov, kateri so ob enem udje drugih učiteljskih društev in ker ima prvo mnogo troškov z izdavanjem pedagogičskih spisov, drugo pa z društvenim glasilom.

Rediteljem za glavno zborovanje se odberejo po nasvetu gospoda Nerata poleg članov stalnega odbora še gg.: Lesjak, Sabati in Černko. Potem se sestavi dnevni red za glavno zborovanje tako-le:

I. Pozdravi.

II. Najnovejše reformatorne težnje na pedagogičkem polji“. Poročevalce gospod ravnatelj H. Schreiner; in

III. Kako in kaj naj čita mladina? Poročevalce gospod Janko Leban.

Druga oglašena vprašanja so se odklonila ali radi prepičlega časa, ki je bil glavnemu zboru odmerjen ali pa ker so bili dotični poročevalci zadržani se zborovanja udeležiti.

Prašanja: „Volilne pravice učiteljev“ in „Konkretual-status“ izročila so se odboru z naročilom, da je vzame v pretres in ukrene v tem oziru, kar se mu najboljše in potrebno zdi.

Prišli so še na vrsto razni nasveti. Gospod J. Krajnik iz Podmeleca je predlagal, naj bi se pri raznih shodih nabirali prostovoljni darovi v Zavezine namene, kakor se n. pr. nabira za razne narodne namene. Predlog bil je jednoglasno vsprejet.

Gospod nadučitelj Bogatec — Riemanje pa je sprožil razgovor o nameravanej zgradbi „Učiteljskega doma“ v Ljubljani zahtevajoč pojasnila v tej stvari. Sklicujoč se na svoj članek v 16. številu „Učiteljskega Tovariša“ pojasni stvar gosp. učitelj J. Dimnik iz Ljubljane, pristavljajoč, da si pod „Učiteljskim domom“ nikakor ne predstavlja kake velikanske zgradbe, kakor jo imajo naši bratje, hrvatski učitelji v Zagrebu, ampak predstavlja si bolj priprosto poslopje, ki bi naj služilo v tó, da bi v njem dobivali učiteljski otroci in učiteljske sirote časom njih šolanja cenó stanovanje. Take zavode pod učiteljskim nadzorstvom, takozvane „Studentenheime“, ki jako uspešno delujejo, imajo že drugi narodi, zlasti se nahajajo na Českem skoraj v vsakem večjem mestu.

Gospod Freuensfeld pravi, da je učiteljstvo že itak preobloženo z narodnim davkom, da more podpirati razna blagotvorna podjetja, kakor požarne brambe, „Družbo sv. Cirila in Metoda“, ki je za nas jako važno, itd., da se torej ne more spuščati v tako obširno podjetje, kakor bi šbil „Učiteljski dom“ po vzgledu bratov Hrvatov. Za nas bi bil to predrag luksuz, katerega ne bodemo nikdar zmogli. — Gospod Dimnik odgovarja, da ne misli, da bi se moglo takoj zidati in tudi ne, kakor je že omenil, da bi se zidala palača, kakor jo imajo učitelji hrvatski v Zagrebu. On le želi, da bi se sploh za učečo se učiteljsko deco kaj storilo. Naj bi se torej po vzgledu „šolarskih domov“ na Českem ustanovili tudi po Slovenskem vsaj tri taki „domi“ in upravni odbor „Zaveze“ naj bi imenoval v ta namen za Ljubljano, Trst (ali Gorico) in Maribor (ali Celje) nekak odbor, ki bi imel nalogo za sedaj nadzorovati učiteljske otroke, ki se šolajo v mestu, jim iti z dobrim svetom na roke ter o tem starišem domov poročati. (Odobrovanje).

Gospod Kecel iz Ljubljane meni, da je naša prva dolžnost skrbeti za-se in potem še le za druge ter nikakor ne more uvideti, da bi „Učiteljski dom“ bil luksuz. Po njegovem prepričanji bi bilo to le prepotrebno delo usmiljenja, katero naj se prične povsod, da se kar najhitreje ta ideja uresniči. — Gospod Gradišnik omeni, da se je ta ideja sprožila po „Slovenskem učiteljskem društvu“, katero je jelo tudi že pobirati doneske za „Učiteljski dom“. Zdi se mu torej cela zadeva bolj lokalnega pomena, tičočea se Ljubljane. Če se je nameravalo stvari dati širjo podlago, bilo bi umestno, ko bi se že bila kar začetkoma izvršitev ideje izročila „Zavezi“, kar se pa ni zgodilo. Upravni odbor „Zaveze“ se še sploh obvestil ni. On zato stvari podpirati ne more.

Odposlanec gospod Kecel zagovarja „Slovensko učiteljsko društvo“, češ, da tó društvo smatra „Učiteljski dom“ le kot vsprejeti predlog, kateri se mora zvršiti s pomočjo drugih učiteljskih društev, ki se naj vprašajo za svoja mnenja, kar se je večinoma že zgodilo. (Klici: Štajerska učiteljska društva še niso ničesar dobila). Da se štajerska društva še niso obvestila, izvira od tega, ker se je najpreje nameraval zidati tak dom le za Kranjsko. Danes pa je ta ideja dobila tako široko podlago, da se bodo sečasoma vsa društva povabila, da izrečejo svoje mnenje. Sploh pa je govornik mnenja, da niti „Zaveza“ niti „Slovensko učiteljsko društvo“ po svojih pravilih nima pravice, pobirati denarja v take namene, ampak treba bode novih društev s takimi pravicami, in prosí končno delegacijo, da naj vsak po svoji moči deluje za dejanski vspех te ideje.

S tem se je končal razgovor o „Učiteljskem domu“ in oglesi se k besedi gospod nadučitelj Fr. Podobnik od Sv. Barbare v Halozah ter nasvetuje, da se drugo jutro zberemo na grobu prvega slovenskega pedagoga, prerano umrlega vladike A. M. Slomšeka ter mu zapojemo žalostinko. Nasvet se sprejme z velikim navdušenjem.

Kazalec se je med tem pomaknil blizo polnoči in gospod predsednik zaključi zborovanje odposlancev, zahvaljujoč se navzočim za vstrajnost ter želeč, da bi imela naša posvetovanja povoljnega vspeha.

Drugo jutro, 17. avgusta, smo se zbrali vsi na grobu Slomšekovem ter mu zapeli žalostinko „Blagor mu“. Od tod smo se podali še na grob narodnega trpina A. Tomšiča, ter tudi njemu zapeli jednako žalostinko. Zapustivši pokopališče, zberemo se potem v stolni cerkvi, kjer smo si ogledali Slomšekov kip.

Od 8. do 10. ure zborovali so posamezni odseki in sicer: a) odsek Slomšekov v Čitalnici, b) odsek za šolsko vrtnarstvo pri „Gambrinu“ in c) odsek za razna učila v Čitalnici. O teh sejah poročamo na drugem mestu; isto tako o ogledavanji razstave učil in o skupnem obedu, ki se je vršil opoldan na vrtu pri „Gambrinu“.

Dospeli smo v svojem poročilu do glavnega dela, to je

Glavni zbor.

Prišel se je popoldan ob 3. uri v veliki dvorani pri „Gambrinu“. Dvorana je bila primerno ozaljšana in je napravila na udeležence zbora, katerih je bilo nad 200, kaj dober vtis. Oder predsedništva, nekoliko vzvišen, bil je od desne in leve strani z eksotičnimi rastlinami obrobjen. Ob straneh spredaj stala sta kipa našega presvitlega cesarja in presvitle cesarice, za predsedništvom pa je visela velika podoba prvega slovenskega pedagoga A. M. Slomšeka in njemu na straneh podobi pedagogov prvakov Komenskega in Pestalozzija z napisi: „Tuj jezik učiti, predno ima otrok domačega v lasti, je ravno tako, ko bi mogel deček učiti se jezdititi prej, ko zna hoditi“, in „Človek, Ti sam, notranje čustvo Tvojega, bitja in Tvojih močij je prvi predmet ustvarjajoče narave“. (Pestalozzi). Od stranskih sten so gledali na nas: ustvaritelj znanstvene pedagogike Herbart, naša pesnika Prešern in Vodnik ter slavni naš prirodopisec Fran Erjavec. V ozadji pa so visele podobe Stritarja, Simon Gregorčiča in Josip Jurčiča z napisi. Pod podobo Stritarjevo brali smo v lapidarnih črkah klasične njegove besede o srci, pod podobo Gregorčičevo njegov značilni izrek: „Ne samo, kar veleva mu stan — —“ in pod Jurčičevo njegovo geslo: „Tvrđ bodi, neizprosni — —“. Zares čutili smo se med temi podobami nekako v zvišeni družbi in besede teh velmož, naših učiteljev naroda, v takej razvrstitvi naredile so na nas v obče globok neizbrisljiv vtis! Mej posameznimi podobami bili so grbi vseh slovenskih pokrajin in mest, ki so bili ozaljšani z zastavami v cesarskih, avstrijskih, slovenskih in štajarskih barvah. Okrasba dvorane bila je res dovršena; vsa čast njenim prirediteljem. — Omeniti nam je še, da je razobešene slike razun jedne (Vodnikove) prav mojstersko izdelal domači naš umetnik, gospod Dekleva, kateremu izrekamo na tem mestu za njegovo požrtvovalnost zasluženno zahvalo!

Zavezni načelnik gospod V. Ribnikar otvori nekaj po 3. uri zborovanje s prijaznim pozdravom, ki se je blizo tako-le glasil:

Slavni zbor!

Tolikošna udeležba današnjega glavnega zbora „Zaveze slov. učit. društev“ razveseliti more vsakterega učitelja, vsakterega prijatelja šole. Z vašo udeležbo, častite gospice, cenjeni gospodje tovariši pokazali ste, da slovensko učiteljstvo v sedanjih za učiteljstvo burnih časih, ko štejemo lahko veliko odkritih a imamo poleg teh tudi še

dokaj neodkritih — skrivnih sovražnikov, spozna prepotrebna zborovanja, spozna resnico, da je v združenji moč. Dà, naša zborovanja naj kažejo svetu, da slovensko učiteljstvo ne mara prepira, da slovensko učiteljstvo zaničevavši vse krivične in neresnične napade svojih nasprotnikov tiho in mirno deluje na odkazanem polji omike, da ne teži za svojim dobičkom temuč za vsem, kar je v korist in blaginjo slovenskega naroda — da se bori za pravi razvitek ljudskega šolstva. To naše delo naj bode odgovor na vse napade, ki so se do sedaj in se bodo v prihodnje zvrčali na nas, naše delo naj priča, da je naša skrb bila, je in vedno bode izročeno nam mladino slovenskega naroda vzgojiti in izučiti tako, da postane iz nje veren, naroden, delaven, značajan in izobražen narod!

Predno otvorim zborovanje, pozdravim Vas vse častite gospice tovarišice in cenjeni gospodje tovariši s prošnjo, da z združenimi močmi skušamo doseči in izvršiti zadano si nalogo po vzgledu Onega, ki nam je dal našo sedanjo šolsko postavo, njega, ki je naš premilostljivi in preskrbni oče in kateremu zakličemo iz svojega njemu udanega sreca: Bog obrani, Bog obvari našega premilostljivega in predobrega vladarja, presvitlega cesarja Franca Jožefa I.! Slava! Slava! Slava! (Zbor se navdušeno odzove.)

Otvorim V. glavni zbor „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ ter prosim gospoda tajnika, da izvoli naznaniti slavnemu zboru vspeh, kakor ga je določila delegacija.

Oglasi se k besedi gospod Fr. Praprotnik ter predlaga, da se odpošlje brzojavnim potom pred Najvišji prestol našemu dobremu in skrbnemu vladarju izjava udanosti in zvestobe zbranega učiteljstva. Predlog bil je z največim navdušenjem sprejet in se je gospod Praprotnik naprosil, da vse potrebno oskrbi.

Gospod Nerat potem imenom mariborskega učiteljskega društva zbor z gorkimi besedami pozdravi, zakliče udeležencem-gospicam učiteljicam in gg. tovarišem prisrčni „Dobro došli“ ter opraviča z ozirom na krajevne razmere krajni odbor, da zborovalcem ni mogel prirediti slovesnega zunanjega sprejema. Končno želi V. glavnemu zboru naše dične „Zaveze“ najboljši vspeh.

Predsednik se zahvali mariborskemu učiteljskemu društvu za ves trud, ki ga je imelo s tem, da je priredilo „Zavezi“ ob priliki V. glavne skupščine tako odlični stan, naglašajoč, da nam ni maril toliko sijajnega zunanjega sprejema, da pa nam preprijazen sprejem, katerega so nam pri dohodu v čitalnico priredile gospice, ko so nas obdarile z duhtečimi šopki, ostane nepozabljiv. „Slava“ torej mariborskemu učiteljskemu društvu, „Slava“ gospicam in vrlim mariborskim Slovencem! (Odobranje.)

Ker podpredsednikov ni bil nobeden navzoč, naznani gospod predsednik, da se mora za V. glavni zbor voliti še začasni podpredsednik. Izvoli se jednoglasno gospod Franc Praprotnik iz Mozirja.

Potem se še gospod predsednik spominja z ganljivimi besedami vseh umrlih drušvenikov ter pozivlja vse navzoče, da v znak žalosti vstanejo. Se zgodi.

Prečitajoč še dnevni red, kakor ga je včerajšnji zbor odposlancev sprejel, podeli predsednik besedo ravnatelju gospodu Henriku Schreinerju, katerega navzoči živahno pozdravijo. Gospod ravnatelj poroča o svoji nalogi:

I. „Najnovejše reformatorne težnje na pedagoškem polju“ tako-le:

Dragi tovariši, mile tovarišice!

Prečastita gospôda!

„Bolje šole nobedne, kakor pa slabe“, tako pravi divni naš Slomšek. Kdo bi se upal oporekati mu? Dà, dragi moji, dobrih šol in dobrih učiteljev, kar je blizoma isto, treba je vsakemu narodu, treba je pred vsemi nam, ki se nam je boriti za obstanek z „uma bistrim mečem“.

Toda dober učitelj ne boš kar tako. Učitelj ima nad vse težavno nalogo, „da iz človeka napravi človeka“, kakor je dejal slavni Komensky. Je-li sploh višji in odgovornejši posel, nego je izobrazovanje človeške duše? Učitelj vzgojuje pobožnega kristjana, izobrazuje domoljubnega državljana in navdušuje poštenega narodnjaka. Vsa nada, ves ponos in vsa bodočnost slehernega naroda je dobra vzgoja njegovih otrok. Po pravici je nekdo imenoval učitelja velikega duhovna na domačem oltarju narodovem.

Čuditi se moramo, da vesten učitelj ne obupa, uvažujoč veliko težavnost svojega poklica in usodepolno odgovornost svojega delovanja, ter da ne vzklikne: Tolikemu bremenu, dragi moji, moje slabe moči niso kos, tolike odgovornosti si ne upam prevzeti!

Samo jedna zvezda sveti zvestemu učitelju, ter ga vodi: navdušenost za sveti njegov poklic; — in jedna podpora ga drži po konci: mirna vest, da se trudi z vsemi svojimi močmi, da hrepeni po svojem najboljšem znanji in vedenji za zvišenim idealom: On ve, da pred vsemi njemu kliče pesnik:

„Ne samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan“.

Gorjé mu pa učitelju, ki se ne more tolažiti v pričo slabih vspehov, ki jih tudi najboljšemu učitelju ne manjka, s takšno zavestjo. Njemu veljajo besede sv. pisma: „Bilo bi mu bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in ga pogreznil v morskej globočini“.

Učiteljeva najsvetejša dolžnost je torej vestnost v izvrševanju svojih stanovskih opravil, marljivost, da bi napredoval v znanji, ki ga za svoj poklic ne more popolnoma doseči nikoli. Uk in delo, z vsemi močmi, brez konca, — to je zvestega učitelja naloga za vse življenje.

Tudi mi smo se danes zbrali, prečastiti tovariši in prijatelji, k resnemu delu. Mene je zadela častna naloga, da spregovorim nekoliko besedij pred zastopniki učiteljskega stanu vseh slovenskih dežel.

Izbirajočemu si predmet za to redko priliko, prišlo mi je marsikatero vprašanje na misel, ki bi vtegnilo zanimati slovensko učiteljstvo. Po dolgem premišljevanji odločil sem se govoriti o najnovejših težnjah na polji pedagogike. Nisem se odločil z lahkim srcem, dobro vedoč, da si nalagam delo, malo ne nepremagljivo v tesnem okviru jednega podavanja. O tej tvarini bi imel govoriti tedne in mesece. Toda nadrobnemu pretresovanju pojedinih pedagoških vprašanj, po mojem mnenji tukaj ni mesta. Jaz sodim, da bolje kaže, da se zjediniimo pri zaveznih zborovanjih, ki nas vsako leto za nekoliko ur družijo, le v glavnih potezah svojega delovanja, da določimo smer, v katero bodi zanaprej obrnjeno, da se med seboj spodbujamo in hrabrimo k novemu delu. Predelovanje vsprejetih idej, njih razširjanje med vse slovensko učiteljstvo, to je delo naših šolskih časnikov, to je delo pojedinih društev, to je na zadnje delo vsakega pojedinca. Zatorej zanaprej prosim oproščenja, ako bom nekatere misli le v obče izrekel in je tako rekoč samo namignil. Moj namen je le, da Vas opozorim sploh na te misli. Znabiti, da drugod nanese prilika, da spregovorim obširneje o jedni ali drugi posebej.

Vzgoja človeška je tako stara, kakor človeški rod. Pri vseh narodih, v vseh dōbah zasledujemo, da so starejši ljudje vzgojevali mlajše. Saj še divja zver poučuje svojo mladiče. Toda vzgojni smoter in način vzgojevanja menjavala sta v različnih dōbah ie pri različnih narodih. Bilo je iskanje pravega pota in poskušavanje brez konca; vsak je ravnal po svojih mislih in po svoji pameti, kakor je znal in vedel, ali pa je ravna, kakor je videl, da drugi ljudje ravnaajo, ne da bi se vprašal, je-li tako prav, je-li na tak način pride do zaželjenega smotra, če je sploh mu bil kak smoter pred očmi. In kako različni so bili smotri v teku stoletij! Ko je zasijala luč sv. Jezusove vere, klica-

joča narodom: Bog je stvaril človeka po svoji podobi. Mi vsi smo otroci jednega nebeškega očeta, torej bratje in sestre med seboj! Zatorej ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. Človek ni vstvarjen za ta, ampak za uni svet; zemeljsko življenje je samo pripravljajenje na večno življenje itd. —, takrat bil je sicer vzgojni smoter natanko določen. Toda zaslepljeno ljudstvo ga ni hotelo spoznati in še dan današnji ga premnogokrat noče spoznati.

Se bolj nejasen je ostal način ljudske vzgoje. Tudi v tem oziru so se pokazale svetle zvezde na pedagoškem nebu, ki so širile svojo luč daleč na okrog. Spomnil Vas bom tukaj samo na pedagoškega vedeža iz Nivnice, na preslavnega J. A. Komenskega. Pomen tega pedagoškega velikana, kojega tristoletnico smo lani obhajali, označil je najbolj neki nemški ocenjevalec, rekoč: „Zadnjih tristo let se ni izreklo nobedne novo načelo v pedagoški književnosti, ki bi ga ne našli v Komenskyjevih spisih“. Pa tudi delovanje tega veleuma ni imelo pravega uspeha. Črne megle tridesetletne vojske zakrile so svetlo zvezdo in še le v drugi polovici našega stoletja posrečilo se je razgrniti doslej skoro neprodorno temno. Strmeč pobirajo danes po vsem svetu učitelji in vzgojitelji zlata zrna iz Komenskyjevih spisov. Učitelji slovenski, ne zaostajajmo za njimi! Bil je matere Slave sin. Mi imamo torej prvi pravico in dolžnost učiti se od njega.

Skoro dvesto let za Komenskyjem (1776) porodil se je v Oldenburgu J. F. Herbart. Tukaj ni moja naloga, da bi ocenjeval in sodil modroslovca Herbarta. Kar nas tukaj zanima, je jedino resnica, da se s Herbartom začenja nova doba v zgodovini učenja in vzgojeslovja, doba, ki jo imenujemo znanstveno. Herbart ima nevenljivo zaslugo, da je povzdignil pedagogiko na višino samostalne znanosti. To zaslugo priznavajo mu prijatelji in nasprotniki.

Svoj uspeh je dosegel Herbart s tem, da je sezidal svoj pedagoški sestav na dva močna stebra, na znanstveno pravoslovje ali etiko in na dušoslovje ali psihologijo. Prva znanost nam odgovarja na vprašanje: Kaj je vzgoji smoter? druga nas uči, kako dosegamo ta smoter.

O prvem vprašanju, namreč o smotru vzgoje in pravoslovju, ki odgovarja na to vprašanje, ni mi treba tukaj govoriti. Saj sem že gori povedal, da nam je odgovorila na to vprašanje že davno poprej naša sv. vera, koje nauke nahajamo v sv. pismu, katere se učimo v veronauku itd. Zanimivo pa je, da takozvane Herbartove pravne ideje nič ne nasprotujejo krščanskemu nauku. Herbart je prišel torej potom modroslovnega premišljevanja, na popolnoma znanstvenem potu do ravno istih pravnih načel, katere je v tako priprosti obliki učil naš Zveličar. S tem sem pač že namignil, da nikakor ne mislim, da bi moral ali smel učitelj učiti pravnost po Herbartu, ali da bi smel zanemarjati veronauk. Ampak nobeden pameten učitelj in vzgojitelj ne bode dvomil, da se mora pravnost učiti le po priprostih naukih sv. krščanske vere. Vkljub temu se ne bode bavil marljiv učitelj brez koristi z znanstvenim pravoslovjem. Le na tak način si bode pridobil prepotreben pregled pravnih idej, katere mora vcepiti svojim gojencem.

Na pot do visokega smotra, ki nam ga kažeta verstvo in pravoslovje, vodi učitelja dušoslovje ali psihologija. Dušoslovje je jedini pravi kažipot na čudovito zavutih potih k vzgojnemu smotru. Brez dušoslovja ni prave, znanstvene pedagogike. V tem stavku, gospôda moja, je zapopadeno jedro današnje pedagogike. Učitelj brez dušoslovja je slepec, tavajoč po temi. Res je, tudi brez dušoslovja bode včasih pravo zadel pameten učitelj. Vsa čast in spoštovanje samostalnemu vzgojitelju; njegova pedagoška izkušnja je neprecenljive vrednosti. Toda koliko časa je treba, da si jeden človek nabere toliko izkušenj, da ž njimi shaja vsaj v navadnih slučajih. Med tem se postara in obnemore. Kaj pa mlajši učitelji? In bode-li vsak vzgojitelj sposoben za to, da vse svoje izkušnje v korist

obrne? In naposled ne smemo pozabiti, da izkušnja, ki se ne upira na trdne, znanstveno dokazane zakone, malo kedaj vodi do resnice; ona je čestokrat zapeljiva in nam ne daja tiste zanesljivosti in varnosti v delovanji, katere potrebuje osobito učitelj. Učitelj brez dušoslovja je mornar brez kompasa.

Da me ne bode nikdo krivo razumel, izrečno dostavim, da ne mislim priporočati Vam Herbartovega dušoslovja; po mnenji novejših dušoslovcev stoji Herbartovo dušoslovje na krivi podlagi. Če Bog da, zagledalo bode beli dan v nepredaljnem času, dušoslovje, kakoršno si mislim jaz, da bode ugajalo učiteljskim potrebam. (Živahno odobravanje.)

Vzgojevalno dejstvom je po Herbartu trojno: 1. Vladanje, 2. strahovanje, 3. pouk. Dasiravno bi me mikalo govoriti obširneje o trojnem vzgojevalnem delovanji, moram se danes omejiti na tisto točko, ki spada osobito v učiteljev delokrog, namreč na pouk.*)

(Dalje prih.)

*) Kdor se hoče na dalje poučiti o tej prezanimivi tvarini, temu priporočam: Dr. G. Fröhlich, „Die wissenschaftliche Pädagogik“ Herbart-Ziller-Stoy's, ali pa: Chr. Ufer, „Vorschule der Pädagogik Herbart's“.

Slomšekov odsek zboroval je dne 17. avgustu ob 8. uri zjutraj v veliki sobani pri „Ivanu“ (Čitahnica). Začasni predsednik tega odseka, gospod Fr. Praprotnik, otvori zborovanje ter prav pristržno pozdravi vse navzoče, ki so se zbrali v tako nepričakovano obilnem številu, kar gotovo jasno priča, da vedo ceniti velikega veleuma Slomškega. On omenja nadalje, da se je že lani pri zborovanji „Zaveze“ v Kranji sklenilo, da se stoletnica Slomškova obhaja tako slovesno in dostojno, kakor je to sploh le mogoče in da se je v ta namen odbral poseben odsek, kojega naloga bode, da vse potrebno za to proslavo ukrene. Slomšek si je kot uzoren in vsestransko delaven rodoljub, zlasti pa kot pedagog pridobil nevenljivo slavo, in gotovo je, da bi v drugih narodih bil že zdavnej našel mnogo mož, ki bi ga bili vsestransko ocenili, pri nas maloštevilnih Slovenceh se to dosihdob še ni zgodilo, zato je pa naša sveta naloga, da se to prej ko slej izvrši, kar bode slavilo Slomškega, častilo pa tudi slovensko učiteljstvo, ki se bode tega dela lotilo in ga dovršilo. — Po teh besedah povabi predsednik, da se vsi navzoči posvetovanja udeležé, ter vsak izreče svoje misli o načinu, kako bi se ta slavnost v stoletni spomin Slomškovega rojstva najdostojneje obhajala. Razprava bila je prav živahna, kajti vsi so tekmovali z nasveti, končno pa so se zjediniili v tem, da se izvoli odbor, ki bode potem vse te nasvete uvaževal. Pri volitvi odbora se je pa še posebno poudarjalo, da se opusti vsak pokrajinski seperatizem in da se sploh vsi skupaj čutimo in smatramo le kot učitelji in odgojitelji slovenskega naroda ter da želimo kot taki kolikor mogoče dostojno in slovesno proslaviti učitelja Slovencev, Slomškega. Volili so se torej v odbor možje, ki jamčijo za to, da se cela stvar vsestransko izvrši častno in dostojno. In da se pa odboru težko delo olajša, da bode zamogel namreč vsak čas veljavno sklepati, ne da bi bilo treba k njegovim sejam dohajati zelo oddaljenim odbornikom, zato se je večina odbornikov odbrala izmed gospodov bivajočih v Mariboru. Jednoglasno so se namreč v ta odbor volili ti-le gg.: ravnatelj Schreiner, prof. dr. Bezjak, prof. Koprivnik, naduč. Nerat, ravnatelj Lapajne, učitelj Dimnik, naduč. Podobnik in naduč. Krajnik. Cela stvar je torej v tako spretnih rokah, da se smemo po vsej pravici najboljšega vspeha nadjati. Kar smo že rekli, skrbel bode odbor prvič za to, da se izdá znanstvena ocena Slomškega kot pedagoga in pa njegovi zbrani spisi za mladino. Nadalje se je nasvetovalo, da se zbirajo doneski za Slomšekov sklad, iz katerega se bodo potem delile nagrade posebno marljivim pedagogičnim pisateljem. Natančneje o vsem pa bode ukrepal novoizvoljeni odbor ter bode o svojem delovanji tudi vsako leto pri zborovanji „Zaveze“ poročal.

Učni načrt za računstvo v štirirazredni ljudski šoli.

(Dalje.)

XIV. in XV. teden.

Množenje.

1×1 . — Namesto „5 krat 8, rečemo tudi „8 pomnoženo s 5“; množenec, množitelj, proizvod (prim. op. 10.). — Ustno množenje. — Obležene naloge: *a*) o množenji, *b*) namešane obležene naloge, *c*) sestavljene naloge, *d*) osobito nekoliko obleženi nalog (vsako uro) o merjenji in delitvi (prim. op. 2.). — Pri posrednem pouku tudi vrste za pismeno seštevanje in odštevanje.

XVI. teden.

Ponavljjanje vaj o množenji (na kratko). — Mere v redu, vaje o spreminjanji višjih enot na nižje; seštevanje in odštevanje mnogoimenastih števil v decimalni obliki. — Obležene naloge (prim. prej. ted.). — Pri posrednem pouku tudi vrste o množenji.

XVII. teden.

Shvatba ulomkov; spreminjanje celih in namešanih števil na ulomke, pravi in nepravi ulomki; množenje ulomkov s celimi števili (števec s celim številom). — Obležene naloge (prim. prej. ted.). — Pri posrednem pouku tudi vrste.

XVIII. teden.

Pripravljalne vaje za pismeno množenje po pravilu; pismeno množenje z osnovnimi števili po pravilu. — Obležene naloge (prim. prej. ted.); „množiti moram“ (prim. op. 2.).

XIX. teden.

Deljenje.

$1 : 1$. — Ponavljjanje pismenega množenja, množenje mnogoimenastih števil v decimalni obliki. — Mere v redu, spreminjanje višjih enot na nižje. — Znesek je isti, ako zvršujemo deljenje v smislu merjenja ali delitve (n. pr. 6 v 18 = 3, 6. del od 18 = 3.). — Deliti, deljence, deljitelj, količnik (prim. op. 10.). — Obležene naloge (prim. prej. teden). — Za posredni pouk vrste o seštevanji, odštevanji in množenji.

XX. teden.

Ustno merjenje podprto z računi imenastih števil (slučaji, kakor n. pr. 3 v 262, pri katerih bi razkrojitev deljenca še težave delalo naj se prepusté 4. šolsk. letu). — Obležene naloge (prim. prej. ted.). — Za posredni pouk tudi vrste.

XXI. teden.

Ponavljjanje ustnega merjenja. — Shvatba ulomkov (prim. rač.), merjenje jednakoimenastih ulomkov. — Izvajanje pravil o seštevanji, odštevanji in množenji naj se ponavlja. — Obležene naloge (prim. prej. ted.). — Za posredni pouk tudi vrste.

XXII. in XXIII. teden.

Ustna delitev števil podprta z računi imenastih števil. — Primeri za delitev zvršujejo se tudi v smislu merjenja in otroci primerjajo zneske. — Delitev z ostanki, prevaja na ulomke, shvatba teh ulomkov n. pr. tretj. od $2m = \frac{2}{3}m$. — Obležene naloge (prim. prej. teden). — Delitev ulomkov s celimi števili (števec deljiv s celim številom n. pr. 3. del od $\frac{6}{7}$).

XXIV. teden.

Pismeno deljenje.

Pripravljalne vaje na pismeno deljenje. — Vaje $1dm = \frac{1}{10}m$, $2dm = \frac{2}{10}m$ itd. — Ponavljjanje pismenega seštevanja, odštevanja in množenja. — Obležene naloge (prim. prej. ted.).

XXV. teden.

Pismeno deljenje z osnovnimi števili (v smislu delitve), pri deljenji imenastih števil tudi v decimalni obliki. — Obležene naloge: *a*) o delitvi, *b*) mešane obležene naloge itd.

(prim. prej. ted.). — Vaje $2m \ 3dm = 2\frac{3}{10}$ tudi za posredni pouk. — Razširi številni prostor do 10.000 (prim. op. 9.). XXVI. teden.

Pismeno deljenje z osnovnimi števili (v smislu merjenja). — Mere v redu; vaje $2m, 3dm, 4cm = 2m + \frac{3}{10}m + \frac{4}{100}m$ ali $2\frac{34}{100}m$. — Obležene naloge (prim. prej. ted.); „deliti moram“ (prim. op. 2.). — Razširi številni prostor do 100.000 (prim. op. 9.).

XXVII. teden.

Izvajanje vseh pravil za pismeno računanje se ponavlja. — Obležene naloge (prim. prej. teden); pri pismenih obleženi nalogah naj govore otroci: „seštevati, odštevati moram itd. — Razširi številni prostor do milijona (prim. op. 9.). — Vaje $2m, 3dm, 4cm = .m$.

XXVIII. in XXIX. teden.

Shvatba števil do milijona (prim. op. 9.). — Kratko ponavljanje o seštevaji, seštevaje števil čez 1000. — Vaje $2\cdot6m = 2\frac{6}{10}m$. — Seštevaje ulomkov, osobito onih z imenivei $\frac{1}{10}, \frac{1}{100}, \frac{1}{1000}$. — Branje vaj: $5\cdot362$ rizem = 5 rizem 3 buk. 6 lg. 2 pl. = 5 rz. + $\frac{3}{10}$ rz. + $\frac{6}{100}$ rz. + $\frac{2}{1000}$ rz. ali $5\frac{362}{1000}$ rizem. — Raznovrstne obležene naloge. — Pri posrednem pouku tudi naloge o pismenem deljenji z osnovnimi števili.

XXX. in XXXI. teden.

Shvatba števil do milijona (prim. op. 9.). — Kratko ponavljanje o odštevaji, odštevaje števil čez 1000. — Seštevaje in odštevaje ulomkov $\frac{1}{10}, \frac{1}{100}, \frac{1}{1000}$. — Branje in pisanje decimalnih ulomkov (s 3 decimalk.). — Seštevaje in odštevaje decimalnih ulomkov (prim. op. 8.). — Raznovrstne obležene naloge. — Pri posrednem pouku tudi naloge o pismenem deljenji z osnovnimi števili.

XXXII., XXXIII. in XXXIV. teden.

Kratko ponavljanje o množenji, pismeno množenje z osnovnimi števili tudi čez 1000; množenje z 10 kakor z drugimi osnovnimi števili. — Množenje ulomkov $\frac{1}{10}, \frac{1}{100}, \frac{1}{1000}$ in mnogoimenastih števil v decimalni obliki z osnovnimi števili. — Množenje decimalnih ulomkov z osnovnimi števili (prim. op. 8.). — Vaje $4 = 2 \times 2$ v vrstah. — Vaje

$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 + 5 + 5$ ali 3krat 5 = 15
ali	$5 + 5 + 5$ ali 3krat 5 = 15
$6\text{krat } 5 = 30$	$3\text{krat } 5 \text{ je } 15, 2\text{krat } 15 = 30$

Raznovrstne obležene naloge. — Pri posrednem pouku tudi deljenje z osnovnimi števili.

XXXV. teden.

Ustne vaje za množenje z desetičnimi števili (n. pr. z 20) in tudi s 100 po istem načinu. — Pismeno množenje z desetičnimi števili in tudi s 100 na isti način v obliki:

najprej $\frac{34 \times 20}{34 \times 2}$	pozneje $\frac{34 \times 20}{680}$
$68 \times 10 = 680$	

XXXVI. in XXXVII. teden.

Kratko ponavljanje o deljenji; deljenje z osnovnimi števili tudi čez 1000, s številom 10 takisto kakor z osnovnimi števili. — Vaje polovica od $\frac{8}{10}$; polovica od $4\cdot68m$ ali polovica od $4m + \frac{6}{10}m + \frac{8}{100}m$; polovica od $4\cdot68$. Pripravljalne vaje $12 = 6 + 6$ ali $12 = (3 + 3) + (3 + 3)$, 4. del. od $12 = 3$ ali polovica od $12 = 6$, polovica od $6 = 3$. Raznovrstne obležene naloge.

XXXVIII. teden.

Ponavljjanje pripravljalnih (prim. prej. t.); pismeno deljenje z desetičnimi števili (n. pr. z 20.). — Deljenje decimalnih ulomkov z osnovnimi števili. — Raznovrstne obležene naloge.

XXXIX. in XL. teden.

Ponavljjanje vsakovrstnih vaj; raznovrstne oblež. naloge. (Dalje sledi.) L. Lavtar.

Meščansko-učiteljski tečaj na c. kr. učiteljišči v Mariboru leta 1892/3.

(Dalje.)

Nemščina. Podavanja (g. dr. Janko Bezjak.) so se vršila v treh oddelih: po jedna ura na teden bila je odmenjena slovstvu, po jedna slovnici, po jedna čitanju odličnih umotvorov. Kar od začetka postavil se je gospod podavatelj kolikor mogoče na znanstven temelj, in smoter mu je bil, poslušatelje dovesti do globjega razumevanja in zanimanja jezikovnega.

Razumljivo je po takem, da mu na slovstvenem polji ni šlo toliko za životopise in letince, kolikor za znanstven razvoj vzrokov in učinkov posameznih slovstvenih prikaznij. Katere so bile te prikazni, kako so nastale, zakaj so tako nastale, zakaj prav v dotični dobi, kaj je bila njih posledica, to so bila vprašanja, ki si jih je zastavljaj gospod podavatelj in potem reševal poslušateljem. Svetovna in kulturna povestnica morali ste večkrat pomagati v rešitev teh vprašanj; tako je skušal gospod profesor naslikati o dotičnih dōbah in možeh take obrazce, ki bi bili vsestransko jasni in kolikor mogoče popolni. Pogansko dōbo germansko začel je slikati na podlagi Tacitove Germanije. Na to prešel je na občno ljudsko preseljevanje in risal junaško dōbo germanskega života. Tej dōbi sledil je velikanski prevrat, ki ga je povzročila krščanska vera. Kako mogočno je ta vera tekom stoletij vplivala na vse življenje in mišljenje germanskih narodov in kako je bila temelj vsemu slovstvenemu življu, da se to poslušateljem dobro razjasni, na tem je bilo gospodu podavatelju posebno ležeče. V tej dōbi bili so duhovniki nositelji slovstva in kulture in samostani glavna vzgajališča. Ob enem je tudi natanko razlagal, kako se je razcepil nemški jezik v tri dele: v spodnje- srednje- in zgornje-nemškega, in kako je ta razdelitev delovala na slovstveni razvoj. Največ truda pa si je prizadjal gospod podavatelj, razvijaje prikazni one dobe, ki je sledila omenjeni, takozvane klasične dōbe srednjeveške. Kazal je, kako je viteštvo nastalo, kako so križarske vojske in boji med papeži in cesarji vplivale na običaje in duševno obzorje nemškega ljudstva in kako se je v viteških krogih vzbudilo zanimanje za nemško slovstvo. Poezija je krasno procvitala: pesni o ljubezni in naravi, junaške pesni, narodne in umetne glasile so se po vseh nemških pokrajinah. Temu kratkemu cvetju od druge polovice 12. do druge polovice 13. stoletja

sledil je mraz; tužna dōba propada na nravnem in slovstvenem polji. Boginja petja je zapustila prestole vladarske in visoke viteške gradove in se vdomačila v hišah treznih suhoparnih meščanov; prišla je dōba takozvanih mojsterskih pevcev. Učna poezija, satira in basen jela so dvigati svoje žezlo, poleg njih zasedel je tudi igrokaz prvokrat slovstveni prestol. To je najvažnejša prikazen te dobe. Tudi proza jela se je prav razvijati, in prvi romani so nastali. Prišla pa je reformacija in prinesla razven krutih bojov tudi nekaj jako dobrega in važnega nemškemu slovstvu: novonemški jezik. Pri tem se je gospod podavatelj zopet delj časa zadržaval, hoteč to dōbo in nastanek novonemškega jezika prav natančno naslikati. Po tem je to dōbo in svoja podavanja sklenil s koncem 16. stoletja, ker mu čas ni pripustil nadaljevanja.

Kar se tiče slovnice, bila je njegova prva skrb, poslušatelje do dobra seznaniti sē zgodovinskim razvitkom nemškega jezika. Torej je obrnil svojo pozornost najprej na glasoslovje; kajti glasoslovje je glavna podlaga razumevanju zgodovinskega razvoja jezikovnega. Kolikor se je dalo, oziral se je pri tem tudi na sorodne jezike arjevropskih plemen, posebno na sanskrit in na staroslovenščino. Glasovni vzvišek (Umlaut), ojačevanje (Ablaut), glasovno premikanje (Lautverschiebung) in druge spreminjatve samo- in soglasnikov razlagal je prav natanko, vedno kažoč vzrok in učinek dotičnega glasovnega pravila.

Tu se je tudi vršila natanka razdelitev germanskega plemena na vrste in povrste gledé na posamezna narečja in njih sorodnost. Za glasoslovjem vrstilo se je oblikoslovje. Tu se je oziral gospod podavatelj na staro- in srednjenemščino in kjer je bilo treba, tudi na gotski jezik.

Povsod povdarjal je izjemne prikazni in priporočal one oblike, ki so jih pisali in jih še pišejo najboljši pisatelji in ki se dajo zagovarjati na zgodovinski podlagi.

Posebno glagol obravnaval je obširno in natanko in zagovarjal zgodovinsko razdelitev jakega glagola na a-jevo, i-jevo, u-jevo vrsto in vrsto podvajajočih glagolov (reduplicierende Verba) proti oni mehanični, ki je navadno y rabi. V skladnji dovršil je obravnavo prostega stavka. Pojem osebka, dopovedka, predmeta preiskaval je znan-

stveno, strogo terjaje, da se logika in slovnica ne smete zamenjavati. Poleg tega presojeval je in skušal vsestransko razjasniti Kernovo teorijo prostega stavka.

Za bralne ure izbral si je različno tvarino. Najprej podajal je poslušateljem težko duševno hrano: čitali smo Lessingovo razpravo o basni. Tu smo imeli priložnost, seznaniti se z lepim jezikom Lessingovim, z bistrim umom in neovrgljivo logiko tega moža. Potem nas je privedel na polje vedno krasne poezije.

Čitali smo odlomek iz junaške pesni Nibelunške, izbrane poezije Waltherja von der Vogelweide in Schillerjev „Spaziergang“ in „Kampf mit dem Drachen“. Tako se je dala srednje- in novonemška poezija primerjati, in čitatelji spoznavali smo razliko v idejah, podobah in izrazih teh različnih dob. Povsod pa je gospod podavatelj v prvi pedagoški modrosti kolikor možno deloval na to, da bi poslušateljem podal pravo mero, po katerem naj sodijo in ocenjujejo umotvore pravih pesnikov, kar se mu je večinoma tudi posrečilo. V teh in slovničnih urah bilo je tudi precej prilike za stilistične, metrične in metodične opazke, za katere smo nčenemu in metodično izurjenemu gospodu profesorju od srea hvaležni.

Matematika podavala se je v nekoliko razširjenem obsegu višje gimnazije, izvzemši analitiko, mesto katere je predpisano knjigovodstvo, kojega pa letos gospod profesor radi pomanjkanja časa ni mogel vzeti. Gospod profesor Lavtar sledil je pri svojih predavanjih predpisani Močnikovi aritmetiki in geometriji za višje razrede srednjih šol, pri mnogih odstavkih pa uporabljal tudi Wallentina, ako je ima ta jasnejše, lepše ali točnejše izpeljane. Veliko hvale stekel si je gospod profesor s tem, da je pri vsakem odstavku reševal zapletenejše naloge. Posebno zanimivi in kaj poučni pa so bili metodični migljaji, s katerimi je gospod podavatelj prepletel svoja podavanja. Iz bogate, mnogoletne svoje izkušnje izrpel je toliko izvrstnih mislij, da se težko premagujem, vsaj nekatere postaviti semkaj. Toda, ker mi spis itak že nerazmerno narašča in gospod profesor svoje nazore večkrat objavlja v „Popotniku“, to opustim. Jedna misel pa se mi vidi tako srečna, da jo vendar hočem omeniti, to je misel ali prav za prav načelo: Pustimo otroku časa! Temeljem tega načela priporoča gospod profesor, vsak razred preskrbeti z onimi geometričnimi tvori, s katerimi mora ljudska šola svoje učence seznaniti, v svrhu,

da, ko pride čas, ta telesa uvede v računstvo, je otroci že poznajo in so si z vedno in vsestransko uporabo že sami abstrahovali pojem ter se naučili ločiti obliko od snovi. S tem si učitelj prihrani neizmerno veliko truda in časa, ker nedvomno je, da si otroci tekom časa igraje prisvojé pojme dotičnih geometričnih tvorov, kakor si doma brez vsega razlaganja le z vedno rabo prilasté znanje ob obliki in svojstvu različnega orodja in drugih stvari. Seveda, rabiti in prav rabiti mora učitelj te tvore, inče ne dožejo svojega namena. Samo njih razpostavljenje na omari, ali kje drugje „v naziranje“ nima nikakega haska.*)

O posameznih odstavkih matematike ne bodem govoril, ker cenjeni čitatelj iste itak najde v napominanih knjigah, le to naj omenim, da geometrija kaže nekaj povse novih delov, tako o polari, o harmoničnih točkah i. dr.

Velik preobrat se je zadnji čas pojavil na prirodopisnem polji. Iz golega, strogega sistemizovanja privedli so zaslužni učenjaki to védo sedaj na jedino pravo pot opazovanja in spoznavanja narave. V tem smislu predaval je tudi gospod profesor Koprivnik, uporabljajoč najnovejše vire in pokazavši to mikavno pot, s tem obudil v marsikomu živo, neusahljivo zanimanje za naravo, neusahljivo, ker se opira na spoznavanje in razumevanje narave, kar se je preje, žal! tako preziralo. Kdor je imel kedaj veselje do narave, pa ga je od nje proučevanja odvrnila prejšnja sahoparna zgolj opisovalna metoda, ta vzemi zdaj v roke; Kerner, „Pflanzenleben“ in brez vsakega dvoma vrne se mu ljubezen do narave in to za vselej.

V nobedni stroki pa ni gradivo tako razsežno, kakor v prirodopisni, ki obsega mineralogijo, zoologijo, botaniko, somatologijo in šolsko higijeno. Torej se je tukaj tudi najbolj poznalo pomanjkanje časa, vsled česar je gospod profesor predelal samo težavnejše odstavke, te seveda jako temeljito, ostale lažje točke pa prepustil lastnemu študiju, kar moramo le odobravati. Vzlic temu pa sta morali somatologija in higijena popolnoma odpasti.

Prišel je gospod podavatelj z mineralogijo. Pri tej je osobito kristalografijo kot nje najtežji del jako temeljito obravnaval, za kar smo mu bili pray hvaležni. Isto tako

*) O porabi geometričnih teles glej gospoda profesorja razpravo: „Oblikoslovje v ljudski šoli“ v 9. in 10. številki letošnjega „Popotnika“. Pis.

natančno predelal je nadaljne partije o lastnostih, nahajanji, nastajanji in preminjanji mineralov, govoril o razvoji mineralogije, o nomenklaturi in različnih sistemih ter prešel potem k posameznim redovom, vedno na podlagi razkazovanja bogate zbirke prirodopisnega kabineta, ploda neumorne pridnosti gospoda profesorja samega. Pri podavanji iz mineralogije uporabljeval je dela: Dr. Hatleja, Naumana, Tschermaka i. dr. z vednim ozirom na predpisanega Hochstetterja.

V geologiji je gospod profesor razne odstavke po Hochstetter-Büschingu dopolnjeval s temeljitimi in obširnimi podatki o geološki sestavi Štajerske dežele ter pojasnjeval jih z dobrimi podobami in obsežno svojo geološko zbirko. Uvažuje težkočo tega študija predelal je gospod podavatelj vso potrebno tvarino te stroke.

Pri zoologiji je gospod profesor, postopajoč po predpisani knjigi Graberjevi, v obilni meri uporabljeval Brehma, Schmaro, Clausa i. dr. Z ozirom na važen a težaven študij nižjih bitij je gospod profesor o teh posebno natančno podaval, prepustivši ostalo lažjo tvarino lastni marnosti.

Iz rastlinstva je gospod podavatelj z uporabo najnovejših raziskavanj Luerssena, Athlesa, Leunisa, Fraunfelda, Thoméja, Kernerja i. dr. predelal morfologijo, anatomijo in fizijologijo rastlin, podal sistematiko z naravnim in Linnéjevim sistemom in obravnaval vse redove tajnocvetk s pogosto uporabo drobnogleda in 24 najvažnejših redov javnocvetk, kakor jih je prinesel letni

čas. Tudi gospod profesor Koprivnik hodil je pri tem podavanji analitično pot, zmirom najpreje na posameznih rastlinah kazoč tipični sestav dotičnega reda.

Konečno podal nam je gospod podavatelj še kratek oris zgodovine prirodopisne metodike in obširno ocenjal Jungejevo metodo, o kateri pa hočem kasneje govoriti. Omeniti mi je še zanimivega prirodopisnega izleta, ki ga je prirodopisni tečaj pod vodstvom gospoda profesorja podvzel v bližnje Pohorje.

V prirodoslovno stroko spadati fizika in kemija. Prva, jako temeljito podavana, odvzela je vse leto, tako da je kemija morala popolnoma odpasti. Fiziko podaval je gospod profesor Hirschler v naravnost dovršeni obliki in z neizmerno jasnostjo v nastopnem redu: mehanika, hidrostatika, uvod v nauk o toploti, aërostatika, toplota, akustika, optika, magnetizem in elektriciteta. Podavanje to vršilo se je v nekoliko večjem obsegu, kakor je v za višje gimnazije predpisanih knjigah Wallentina ali Müncha, z vedno uporabo najnovejših virov. Dvakrat eksperimentoval je gospod profesor v krasno in kaj praktično urejenem ter bogato založenem gimnazijskem fizikalnem kabinetu, proizvajajoč velezanimive poskuse. Posebne važnosti bile so praktične uporabe o vsaki priliki, katerih je gospod podavatelj vedno na izobilje navajal. Z izbornim risanjem na tablo podpiral je gospod profesor svoja teoretična podavanja, ja pojasnjujoč in oživljajoč.

(Konec prih.)

Društveni vestnik.

Ptuj. Naše društveno zborovanje dne 7. t. m. pričelo se je ob 10. uri dopoldne. Pred društvenim zborovanjem bila je odborova seja, kjer se je govorilo o pripravah za 25letnico našega društva. Podroben vspeh priobči se o priliki v „Popotniku“.

Potem se je prešlo k društvenemu zborovanju. Bili smo ravno v sklepčnem številu.

Gospod Sekirnik Šimon, učitelj iz Št. Jurija pod Donačko goro je društvu na novo pristopil. (Živio).

Dopisa ni bilo nobednega. — Delovanje Zaveznega zborovanja naslikal nam je delegat g. Podobnik s prav živimi besedami, razkrivajoč graje vredne hibe in pripoznavajoč vrline učiteljstva. Gosp. predsednik se mu na njegovem vrlem podavanji prisrčno zahvali, potem pa nam sam poroča o odsekih in sicer natančneje o prvej in tretjej točki. O drugej nam poroča, a le kratko delegat g. Dom. Serajnik

sen. s pripomnjo, da se dotična razprava priobči v „Popotniku“. Poročila bila so dokaj zanimiva v dokaz, da so se kratke ure, odločene za prevažno stvar kolikor mogoče najbolje vporabile, in da ni vsikdar najbolje, ako se mošnjčku reče: pax sit tecum in se ostane za pečo.

Bilo je okoli poldneva in vsak je že skrivaj boljše želel podživiti telo, kakor pa dušo, ki v takih slučajih navadno rada ne „pärira“. Ali predavanje g. Zopfa „O človeške starosti“ (izcrpi iz Huffelanda) pregnalo je vse gastronomične misli in ko je zabava nehala, spomnimo se tudi premeščencev gospodične Ljudm. Plaper od Sv. Urbana in g. Fr. Čeha na ptujskej okoliškej šoli, kateremu na zboljšanje njegove službe častitamo. Častitamo tudi predsedniku gosp. Strelecu k njegovej poroki z blagodušno gspdč. Otilijo, hčerko vrlega nadučitelja g. Možine. Bog jima daj srečo v novem stanu!

Kdor hoče v bodočem šolskem letu podavati, naj se v kratkem pri gospodu predsedniku pisмено oglasi.

Čez počitnice ne bo zborovanja.

Po dovršenem delu zbrali smo se v gostilni našega dobo znanega gosp. Brenčiča.

* * *

Dragi tovariši! Vročina pojema, število šolskih dni se krajša in marsikateri izmed vas je že pre-

gledal potno torbo, če še bo držala za letos, prešel, za koliko ga bode potovanje sleklo in zaradi večje varnosti še pridjal kak „rezervni“ groš. O zlate proste ure kratkih dni! Daj vam Bog, jih z veliko žlico pri jasnem dnevu zavživati in ko bodete najboljše volje, spomnite se tudi nas revčkov, katerim je slepa osoda obesila:

Puško na ramo

In sabljo čez pas!

Pulko.

Dopisi in druge vesti.

Maribor. (Uradna učiteljska konferencija.) [Dalje.] Glavna točka dnevnega reda je bila ogledavanje izložbe po učiteljih izdelanih učil. Krajoi šolski sveti so ali v slabem gmotnem stanju, ali nimajo dobre volje vslisati učiteljeve prošnje, ki zahteva to ali ono učilo. Sicer pa ni lahko nazorno, torej vspešno poučevati, če tudi učila imamo. Da bi se gledé na kakovost učnih pripomočkov podal učiteljem navod, sklenilo se je pripraviti — viribus unitis — izložbo učil. Učila so dodelana po učiteljih, po učencih. Izložbo natančno popisati, ni naloga tega poročila — obširno se bo o njej itak govorilo; povdarjati mi je le, da se je bila do dobrega posrečila. Videli smo občudovanja vredno spretnost, neutrujeno pridnost učitelja posameznika; prepričali smo se pa tudi o neprecenljivi vrednosti vtisa, katerega je napravila skupnost teh lepo vrejenih, po predmetih razvrščenih učil gledé na prihodnji šolski napredek. Mislim, da so se vsakemu učitelju-ogledovalcu sprožile praktične misli, kako si naj tu in tam in v največi zadregi pomaga sam.

„Pregledovanje knjig, ki se sedaj na ljudskih šolah rabijo ali za vpeljavo predlagajo“.

O tem predmetu so razpravljali ter poročali gg. nadučitelji Harrih za nemške, Moge za takozvane utrakvistične, Slekovec pa za slovenske šole. V vpeljavo na nemških šolah se je sprejelo berilo „Ulrichovo“, na utrakvističnih „Heinrichovo“ na slovenskih pa „Zeyneckovo“. Končnikova slovnica se je nadomestila s „Praprotnikovo“. Pesni „Proschko“ oziroma „G. Majcen“. Po tej točki je bilo nadaljevalno ogledavanje izložbe učil in konec prvega konferenčnega dneva.

Zvečer smo se zbrali v gostilni gospoda Pompreina pri „nadvojvodu Ivanu“. Nikdo ni slutil, da bo prišel vesel večer, ki bi nas odškodoval za dan težkega dela. Spretni tamburaši sl. mariborske čitalnice improvizovali so večer ter nam pripravili kaj dobre volje po svojih lepih pesnih in mило pojočih strunah. Hvala in slava jim! Prav po bratovsko smo se imeli in porodila se je tudi marsikatera napitnica, ki je odkrito izrazila razmerje

med blagim našim nadzornikom in jemu podrejenim učiteljstvom!

Po kratkem odpočitku pričeli smo delo drugega konferenčnega dneva. Ob 8. uri smo se zbrali v sobi tretjega razreda Leitersberg-Krčevinske šole, kjer je imel učitelj gospod Lichtenwallner poskus v spisji za tretjo stopinjo. O tem predmetu je bil živahen in zelo poučljiv razgovor, katerega so se udeležili razun referenta gosp. predsednik, nadučitelji gg. Lasbaher, Pirkmajer in Leskovar. Poročevalec gospod Lichtenwallner povdarja, da je pri spisji velike važnosti, ako se učencem podaja tvarina, katero so sami doživeli. Gospod nadzornik trdi, da je poročevalec svojo nalogo prav dobro zadel in rešil in sicer gledé na izvolitev gradiva — ta dan se vršče polaganje in blagoslovljenje temeljnega kamena novi cerkvi pri čč. oo. frančiškanih — kakor gledé na izpeljavo. Za spisje veljajo tri stopnje. — Na prvi vrši učitelj z učenci spisje, na drugi razkroji ž njimi tvarino, napravi dispozicijo in izpelja spisje po dispoziciji, na tretji stopnji dela z učenci dispozicijo, a učenci tvorijo spisje prosto po svojih močeh.

Gospod nadučitelj Pirkmajer poroča, kako bi se doseгла zaželjena enakost pri popravljanji pogreškov. Kaže znamenja za različne pogreške ter priporoča, da se sprejmejo in vpeljajo. Nekaj drugačena so se sprejela tako-le: 1. \perp za pogrešek zoper pravopis; 2. \equiv za slovniški pogrešek; 3. \sim za krivi izraz; 4. | ločitev dveh v jedni besedi pisanih izrazov; 5. \square za novo vrsto; 6. + ločilo manjka; 7. \equiv beseda manjka; 8. \circ stavek manjka; 9. \cup vez; 10. ? neresnična dogodba; 11. ?! nezmisel.

Gospod nadučitelj Leskovar poroča o preložitvi tridelne Močnikove računice na slovenski jezik in o njenej vpeljavi. Pokazal je, da se na polji računstva vrši prevrat, kateremu Močnikova metoda več ne odgovarja. Izrekel se je končno proti vpeljavi omenjene računice ter stavil te-le stavke-predloge:

1. Današnja konferencija je proti vpeljavi tridelne Močnikove računice, ker smatra metodo, na kateri je osnovana, kot ne pravo.

2. Konferencija spozna metodične principe, po katerih je osnovana in izdelana Lavtarjeva računica kot zelo napredovalne na računskem polju.

3. Konferencija prosi vis. c. kr. deželni šolski svet, da blagovclji omenjeno Lavtarjevo računico vis. c. kr. ministerstvu priporočiti, da jo odobri.

4. Konferencija naroča stalnemu odseku, prositi vis. c. kr. dež. šolski svet, da se odobrena računica, ako mogoče že o veliki noči 1894 postopno vpelja.

Ti predlogi se jednoglasno in en bloc sprejmejo.

(Konec sledi.)

Iz Slovenje Bistriškega okraja. Že zopet je neizprosna smrt pobrala nam prerano jednega naših neutrudljivih tovarišev. Dne 23. avgusta t. l. umrl je v Črešnjevci pri Slov. Bistrici nadučitelj g. Jožef Gaber v krepki moški dobi 51 let. 12. avg. ravno slednji šolski dan poletnega tečaja, je še zdrav in čil v šoli poučeval; po sklepu šole čuti se slabega in kmalu potem zadene ga kap, ki ga na desni strani uhomi in mu deloma govor vzame. Po 11-dnevnih hudih mukah je previden s sv. zakramenti za umirajoče izdihnil svojo blago dušo.

Rajni tovariš bil je porojen v Luterjih pri Ponkvi 6. marcija 1842. Po dovršeni domači šoli šel je v Celje v takratni nemški četrti razred. Pozneje se je s privatnim poukom pripravljaj na učiteljski stan ter je zrelostni izpit dovršil l. 1860, skušnjo sposobnosti pa napravil l. 1869. Prvo učiteljsko službo je nastopil l. 1861 v Grizah; nadalje je še služboval na Vrnskem, pri Sv. Rupertu nad Laškim, Št. Martinu pri Slov. Gradcu, v Reichenburgu, Loku, pri Sv. Petru pod sv. gorami, od kodér je l. 1879 prišel k Sv. Benediktu v Slov. goricah. Tukaj mu vsled zgube svojih otrok ni bilo več ostati, zato je s službo menjal ter nastopil 2. aprila 1883 nadučiteljsko mesto v Črešnjevci pri Slov. Bistrici, kjer je nad deset let (do prerane smrti) vestno izpolnoval dolžnosti svojega izvoljenega a težavnega stanú.

Bil je ranjki spreten učitelj in prijazen, gostoljuben tovariš. Šola mu je bila nad vse. Vso svojo skrb in pozornost obračal je na šolo in neutrudno deloval na njen prospeh in njen napredek. Njegova šola pa je bila tudi vzorna in je slovela osobito po izvrstni disclipini in rednem šolskem obiskovanju. Kako vesten in natančen je bil v svojem poklicu, svedočijo mnoga pohvalna priznanja, ki jih je ves čas svojega učiteljevanja od šolskih oblastev dobival. Kako priljubljen in spoštovan je bil ranjki pri ljudstvu pa tudi pri bližnji in oddaljeni inteligenciji, temu je v dokaz zares sijajni pogreb, ki se je vršil 25. avgusta ob 4. uri popoldne. Razen mnogobrojnega domačega ljudstva in žalujočih učencev, udeležilo se je pogreba vkljub slabemu vremenu osem č. gg. duhovnikov, c. kr. okrajni šolski nadzornik, g. Franc Janežič in drugi zastopniki okrajnega šolskega sveta, vsi učitelji iz domačega pa tudi mnogi iz drugih okrajev, več uradnikov in meščanov iz

Slov. Bistrice itd. hoteč umrlemu skazati poslednjo čast. Gospod kanonik, dekan Hajšek iz Slov. Bistrice povdarjal je v ginljivem nagrobnem govoru važnost in težave učiteljskega stanú sploh, naštel razne zasluge ranjcega ter naglašal, da je bil umrl nadučitelj gosp. J. Gaber vesten učitelj, dober kristjan in vnet organist. Bodi mu zemljica lahka! B. T.

Iz kranjskega okraja. [Konec] Na to je poročal gospod učitelj Fr. Luznar o „podrobnem učnem načrtu za pouk v slovnici na jedno- in dvorazrednicah“. Jako umestno se mi zdi, da je gosp. poročevalec „podrobni učni načrt“ hektografiral in razposlal vsem jedno- in dvorazredničarjem, da ga natanko pregledajo in pri konferenciji izrečejo svoje mnenje. Po nekotih splošnih opazkah, stavil je gospod poročevalec nasvet, naj volijo jednorazredničarji izmed sé poseben odsek, jednako tudi dvorazredničarji, da sestavita po tem načrtu tednik. Nasvet je bil soglasno vsprejet. Kar se tiče „podrobnega načrta“, sestavil ga je gospod poročevalec gledé na metodična načela prav izborna, samo, zdi se mi, preobširno, in to ne le za dvorazrednice, ampak prav posebno za jednorazrednice. Oseka bodeta morala jako previdna biti pri sestavljanju tednika, da nas ne preobložiata s slovnisko snovjo, koje bi otroci prebaviti ne mogli.

Potem sledi poročilo: „Vzroki slabega šolskega obiskovanja in kako bi se odpravili“. Poročevalec gosp. M. Bregant razpravlja najprej o vzrokih slabega šolskega obiskovanja. Kot glaven vzrok navede, da naše priprosto ljudstvo še ni zavzeto za ljudsko šolo v toli meri, kakor bi zaslužila po svojem mogočnem vplivu na izobrazbo slovenskega naroda. Naš kmet je jako konservativen, zato se upira vsaki novotariji, pokopal bi jo rad globoko v zemljo, da bi nikdar več ne zagledala belega dne, V dokaz navedenih besedij opozori nas gospod poročevalec, koliko so se prizadejale vlade, da bi pripravile kmete, začeti saditi krompir ali le z največjim naporom se jim je to posrečilo. Slično je z ljudsko šolo. Priprosti kmet še ne razume in ne sprevidi kaka dobrota je ljudska šola za njegovo deco in brani se je ko nepotrebnega zla.

Drugi vzrok slabega šolskega obiskovanja so marsikateri krajni šolski sveti, ki čestokrat volijo svojim prvomestnikom analfabete, ki niso prav nič zmožni opravljati posla krajnega šolskega sveta. Drugod se prvomestnik noče ali pa boji zameriti svojim sovaščanom in opraviči vse šolske zamude, kar se je letos godilo na šoli gospoda poročevalca, kjer je šolsko obiskovanje neizrečeno slabo. Vsak mesec je bilo tu, kakor je izustil gosp. poročevalec 1200—1500, na leto 12.000—15.000 neopravičenih zamud, a prvomestnik je opravičil vse. Za vso to ogromno vsoto šolskih zamud se ni plačalo niti vinarja globe! Ta velikanska števila dajajo resno misliti zadetim krogom. Kaj bo z ljudskim šolstvom v

našem okraji, ako pojde tako dalje, kajti „exempla trahunt“. Tako ne more več dalje, to ni napredovanje, očito nazadovanje je. Uvesti se bo moral kategorični „moraš!“ Kdo naj to stori? Mi učitelji ne, zakliče gosp. poročevalec, vsaj ni v naši moči; šolske oblastnije so poklicane v to, da se zvršuje postava. Zato nasvetuje gosp. poročevalec sledečo resolucijo: C. kr. okrajni šolski svet naj resno opomni krajne šolske svete na postavna določila pri uradnem poslovanju s šolskimi zamudami.

K besedi se oglasi gospod Luznar in pravi, da je tudi na njegovi šoli šolsko obiskovanje jako slabo, da pride na dan povprečno 23 neopravičenih šolskih zamud, da se tudi tu ni kaznoval noben zanikernež, dá, kazala šolskih zamud se niso rešila celih 8 mesecev; ima otroke v šolskem okolišču, ki jih ni bilo po več mesecev, dá, jednega vse leto ni bilo v šolo. Če je opominjal, svaril, žugal malomarnim starišem, vse zaman, v obraz so se mu rožgali, dobro vedoč, da se jim radi šole niti lasú ne skriví. V takih razmerah učiteljstvo pač ne more čudežev delati. Treba je popolnega prevrata! Gospod govornik, kojemu je vsa konferencija burno in pohvalno pritrjevala, priporoča prav toplo resolucijo gosp. poročevalca, ki smo jo tudi z živahnim odobravanjem sprejeli.

Zdaj je sledilo poročilo in volitev knjižničnega in volitev stalnega odbora.

Slednjič objavi gospod nadzornik, da stalnemu odboru ni došel nobeden samostalen predlog, zato gospod predsednik ob jednej uri popoldne sklene konferencijo s „slava“-klici na presvitlega cesarja.

x y z.

(Osobna vest.) Dosedanja učiteljica v Trbovljah, gospdč. Melanija Sittig imenovana je za učiteljico na avstrijski šoli v Carigradu in je že odpotovala na svoje novo mesto.

(Novo šolsko leto) na srednjih šolah se v obče prične ta teden in se vrši napoved učencev v I. razred gimnazije v Mariboru 16. t. m. dopoldne od 8.—12. ure. Popoldan od 2. ure naprej je sprejemna skušnja. — Na učiteljski se vrši napoved: a) za učence na vadnici 15. popoldne od treh naprej; b) v pripravnico in v učiteljska pa 15. dopoldne od 8.—12. ure.

(„Narodna šola“), društvo v podporo slovenskim šolam v Ljubljani, ki jih preskrbuje s šol-

skim blagom, je imelo 14. t. m. v Ljubljani občni zbor, pri katerem je izkazalo 1618 gold. dohodkov in 1354 gld. stroškov. Dan kasneje je ondi zborovale kranjsko „vdovsko učiteljsko društvo“, ki ima že 45.000 gld. imetja.

Premembe pri učiteljstvu. Imenovani so: Kot učitelj in vodja novoustanovljene ljudske šole v Kovoru g. Mihael Debelak, učitelj v Trsteniku; kot učitelj in vodja na jednorazrednici v Bavtvasi, g. Fran Dular, učitelj v Semiči; kot druga učiteljica na dvorazrednici v Deberničah gospdč. Amalija Koncilija, učiteljica v Starem Logu; kot četrta učiteljica na štirirazredni dekliški ljudski šoli v Kranji gospdč. Viktorija Praprotnik, učiteljica v Postojni in za četrto učiteljsko mesto na štirirazrednici v Št. Jerneji g. Karolina Bervar, učiteljica v Škocijanu. Učiteljica g. Marija Maletz premeščena je iz Zagorja kot tretja učiteljica v Trnovo.

Raznoternosti.

[Ženske na Angleškem.] V Walesu se je osnovalo vseučilišče in so se pravila predložila parlamentu. Mej drugim čitajo se v njih nastopne določbe: Ženske dosežejo lahko, kakor moški, vse vseučiliske stopnje; ženske se smejo, kakor moški, izbrati za vsako vseučiliško službo.

[Velikanski dnevnik.] Amerikanci so neutrudni v stremljenju po nezmernosti in ogromnosti. Ameriški dnevnik „Chicago inter Oceans“ izdal je o priliki svoje dvajsetletnice posebno slavnostno številko, razmerja naravnost kolosalnega. Jedno število obsega 60 strani, obsegajočih 420 predalov s pol milijona besed. Izračunalo se je, da bi čitatelj potreboval 50 ur, predno bi precital od prve strani dnevnika do zadnje. Cena slavnostne številke pa je neznatna. Stane dva centy, nekako 5 kr. v našem denarju.

Zahvala.

Težko mi je vsakemu dopisniku za prijazne besede zahvaliti se. Naj mi bode torej dovoljeno, da se tem potom pristočno zahvaljujem vsem dragim kolegom, ki so mi k mojemu poslednjemu odlikovanju čestitali.

T. Dernjač, ravnatelj.

Razpis natečajev.

Št. 983.

Razglas.

Sledeče učiteljske službe je umestiti takoj, definitivno ali tudi začasno, in sicer:

A. v Ptujem šolskem okraji:

a) na Hajdini, učiteljska služba III. plačilni razred, prosta izba;

b) okolica Ptuj, podučiteljska služba, III. plač. razred, prosta izba;

c) pri Sv. Urbani, dve podučiteljski mesti, IV. plačilni razred, prosti sobi.

B. v Ormoškem šolskem okraju:

a) v Ormoži, podučiteljsko mesto, III. plač. razred, 60 gld. doklade za stanovanje;

b) pri Sv. Bolfanku na Kogu, podučiteljsko mesto, IV. plač. razred, prosta izba.

Prosilci in prosilke naj vložijo svoje redno podprte, zlasti z zrelostnim, oziroma tudi s spričevalom učne vsposobljenosti in z dokazom avstrijskega državljanstva opremljene prošnje potom predstojnega okrajnega šolskega sveta **do 24. septembra 1893** pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okr. š. svet Ptuj — Ormož, 23. avgusta 1893.

2—2

Predsednik Scherer s. r.

Št. 994.

Nadučiteljsko mesto.

II.

Na trirazrednici v Črešnjevci pri Slov. Bistrici se umešča nadučiteljsko mesto IV. plačilnega razreda.

Prosilci za to mesto naj pošljejo svoje opremljene osobito tudi z dokazom avstrijskega državljanstva in sposobnosti k pomočnemu poučevanju v katoliškem verouku podprte prošnje **do 31. sept. t. l.** krajnemu šolskemu svetu v Črešnjevci.

Okr. šol. svet Slov. Bistriški, 28. avg. 1893.

Predsednik: Kankowsky s. r.

Št. 377.

Natečaj.

(Podučiteljska mesta.)

Od 1. novembra t. l. naprej namestiti bode na niže imenovanih šolah po jedno podučiteljsko mesto definitivno eventualno tudi provizorično:

1. Na petrazrednici III. plačilnega razreda v Šmarji pri Jelšah s postavnimi dohodki.

2. na dvorazrednici IV. plačilnega razreda v Slivnici (pošta Št. Jurij ob juž. žel.) s postavnimi dohodki in prostim stanovanjem v šolskem poslopi.

Prosilci in prosilke naj svoje redno opremljene, zlasti tudi z zrelostnim spričevalom oziroma z zrelostnim in s spričevalom učne vsposobljenosti ter z dokazom avstrijskega državljanstva podprte prošnje vložijo in sicer, ako še niso v službi, naravno, sicer pa potom predstojnega okrajne šolske oblasti **najpozneje do 20. septembra t. l.** pri krajnem šolskem svetu v Šmarji pri Jelšah, oziroma v Slivnici (pošta Št. Jurij ob juž. žel.)

Okr. šolski svet Šmarje, 23. avgusta 1893.

Predsednik: Wagner s. r.

Št. 527.

Zopetni razpis natečaja.

V marenberskem šolskem okraji umestiti je s pričetkom zimskega tečaja na dvorazredni ljudski šoli III. plačilnega razreda v Št. Ožbaltu ob Dravi podučiteljsko mesto s prostim stanovanjem definitivno eventualno tudi provizorično.

Redno opremljene z zrelostnim — oziroma s spričevalom učne vsposobljenosti in z dokazom avstrijskega državljanstva podprte prošnje je vložiti predpisanim potom **do 22. sept. t. l.** pri krajnem šolskem svetu v Št. Ožbaltu ob Dravi.

Znanje slovenskega jezika se po sebi razume.

Okr. š. svet v Mahrenbergu, 1. sept. 1893.

Predsednik: Finetti s. r.

Nova šolska klop, patent

Ad 38,653
Nr. 13.136 / VI—1892

izdelovala se bode odsilhdob po pravilno stavljениh merah dunajskih zvedencev za šolsko klop v 7 velikostih in bo stala:

1 komad za 2 učen. nebarv. glđ. 6.— = kron 12—	1 komad za 3 učen. barv. glđ. 7:50 = kron 15—
1 " " 2 " barv. " 6:50 = " 13—	1 " " 4 " nebarv. " 7:30 = " 15:60
1 " " 3 " nebarv. " 6:90 = " 13:80	1 " " 4 " barv. " 8:50 = " 17—

Pri velikih naročilih primerno ceneje.

Dovoljenja v izdelovanje zgoraj omenjenih šolskih klopij po pogodbi in pošljem, če se želi, naris in popis brezplačno.

Neopravičena ponarejanja in posnemanja se sodnijski kaznujejo.

Preslavnim vzdrževalcem šol in preslavnemu učiteljstvu se najuljudneje priporoča v blagovoljna naročila

Ivan Weizl,
nadučitelj v Kamnici pri Mariboru ob Dravi.

One p. n. prejemale našega lista, kateri še nam za tekoče leto niso nič naročnine poslali, kakor one, ki so vkljub večkratnim opominom z naročnino še od preje na dolgu, še jedenkrat vljudno pozivljamo, da se nas spomnijo kar najprej mogoče. Naj nas vendar ne ovirajo dalje pri izvrševanju težavnega našega posla.

Upravništvo „Popotnika“.

Vsebina. I. V. skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Mariboru. (II.) — II. Učni načrt za računstvo v štirirazredni ljudski šoli. (V.) (L. Lavtar.) — III. Meščansko-učiteljski tečaj na c. kr. učiteljski v Mariboru. (II.) — IV. Društveni vestnik. — V. Dopisi in druge vesti. — Raznosterosti. — Zahvala. — VI. Natečaji in inserat. — VII.